

Belastingdienst/Toeslagen

T.a.v. Nationale ombudsman

Postbus 2092

3500 GB UTRECHT

Postadres

Postbus 93122

2509 AC Den Haag

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 151

2594 AG Den Haag

Tel: (070) 356 35 83

Fax: (070) 360 75 72

bureau@nationaleombudsman.nl

www.nationaleombudsman.nl

Doorkiesnummer

(070)

Datum

16 FEB 2018

Ons nummer

201733177

Uw brief

Uw kenmerk

Bijlagen

Behandelend medewerker

Onderwerp

Controle door Belastingdienst/

Toeslagen op rechtmatigheid

kinderopvangtoeslag

Geachte ,

De Nationale ombudsman start een onderzoek uit eigen beweging naar de controles die de Belastingdienst/Toeslagen (hierna: Toeslagen) uitvoert op de rechtmatigheid van aangevraagde of voorlopig toegekende kinderopvangtoeslagen. Hij doet dit onderzoek op grond van titel 9.2 van de Algemene wet bestuursrecht en verzoekt u om hieraan uw medewerking te verlenen. Tevens verzoekt hij u om informatie te verstrekken en om een aantal vragen te beantwoorden. Met deze brief informeert hij u over de inhoud van dit onderzoek.

Aanleiding onderzoek

Aanleiding voor dit onderzoek zijn de diverse signalen die de Nationale ombudsman heeft ontvangen van kinderopvanginstellingen, gastouderbureaus en toeslaggerechtigde burgers. Zij klagen erover dat vooral of vrijwel alleen de aanvragen en voorschotten kinderopvangtoeslag van personen van niet-Nederlandse nationaliteit of met een migratieachtergrond op rechtmatigheid worden gecontroleerd. Volgens sommigen maakt Toeslagen zich daarmee schuldig aan 'etnisch profileren'. De Nationale ombudsman wil weten aan de hand van welke criteria Toeslagen de te controleren aanvragen en voorlopige toekenningen selecteert en (handmatig) controleert.

Onderwerp van onderzoek

De Nationale ombudsman omschrijft de onderzoeksvraag als volgt:

Maakt Toeslagen – bij het selecteren van de aanvragen en voorlopige toekenningen kinderopvangtoeslag met een verhoogd risico op onrechtmatigheid – onderscheid naar (tweede) nationaliteit en/of migratieachtergrond van de aanvrager en/of zijn toeslagpartner? Zo ja, is dit onderscheid gerechtvaardigd?

Op basis van deze onderzoeksvraag zal de Nationale ombudsman onderzoek doen en tot een oordeel komen.

Ons nummer
201733177

2

Verzoek om informatie

Om een goed beeld te krijgen van uw werkwijze verzoeken wij u om antwoord te geven op de volgende vragen. Bij de vraagstelling zijn wij ervan uitgegaan dat uw systemen eerst - aan de hand van risicogerichte beslisregels - een automatische selectie maken van de aanvragen en voorlopige toekenningen met een 'verhoogd risico' en dat deze daarna handmatig door uw medewerkers worden gecontroleerd.

Automatische selectie ('uitworp') van aanvragen en van voorlopige toekenningen

1. Hoeveel nieuwe *aanvragen* kinderopvangtoeslag ontving Toeslagen in de periode 1 juli 2017 t/m 31 december 2017?
2. Hoeveel van deze *aanvragen* heeft het systeem uitgeworpen vanwege een verhoogd risico?
3. Hoeveel voorlopige *toekenningen* heeft het systeem in de periode 1 juli 2017 t/m 31 december 2017 uitgeworpen vanwege een verhoogd risico?
4. In hoeveel van de (in de vragen 2 en 3 bedoelde) uitgeworpen gevallen had de aanvrager of de toeslagpartner een niet-Nederlandse (tweede) nationaliteit of migratieachtergrond? Graag een uitsplitsing naar het aantal 'harde' en 'zachte' uitwerpen.
5. In hoeveel van de (in vraag 4 bedoelde) gevallen was de niet-Nederlandse (tweede) nationaliteit of migratieachtergrond de (belangrijkste) reden voor de uitworp? Graag een uitsplitsing naar het aantal 'harde' en 'zachte' uitwerpen.
6. Welke 'risicogerichte beslisregels' zijn in het Toeslagen Verstrekkingen Systeem of in andere systemen geprogrammeerd en kunnen leiden tot uitworp? Betreft één of meer geprogrammeerde beslisregel(s) de (tweede) nationaliteit of migratieachtergrond?
7. Gelden voor de uitworp van nieuwe aanvragen ('harde uitworp') dezelfde beslisregels als voor de uitworp van voorlopige toekenningen ('zachte uitworp')? Zo nee, kunt u dit toelichten?
8. Als een aanvraag of voorlopige toekenning is 'uitgeworpen' vanwege verhoogd risico, wordt dan per geval aangegeven welke criteria of risicofactoren van toepassing zijn?
9. Hoe vaak werden de 'risicogerichte beslisregels' vanaf 1 januari 2016 geëvalueerd en/of aangepast? Graag ontvangen wij van de laatste evaluatie een afschrift.
10. Maakt Toeslagen *onderscheid* tussen de verschillende nationaliteiten of migratieachtergronden bij de bepaling van het verhoogde risico? Zo ja, kunt u aangeven welke nationaliteit(en) of migratieachtergrond(en) in welke mate een verhoogd risico opleveren?

Ons nummer
201733177

3

11. Is Toeslagen bekend met de eventuele *tweede* nationaliteit van de aanvrager/toeslagpartner? Zo ja,
 - a. hoe komt Toeslagen aan deze informatie?
 - b. is Toeslagen bevoegd om informatie over de eerste en/of tweede nationaliteit in te winnen, vast te leggen en/of te gebruiken? Zo ja, op grond waarvan?
12. Is Toeslagen bekend met de (tweede) nationaliteit/migratieachtergrond van *gastouders* of van *eigenaren van de gastouderbureaus*? Zo ja,
 - a. hoe komt Toeslagen aan deze informatie?
 - b. is Toeslagen bevoegd om deze informatie in te winnen, vast te leggen en/of te gebruiken? Zo ja, op grond waarvan?
 - c. in hoeverre is de nationaliteit/migratieachtergrond van deze personen van invloed op de bepaling van het verhoogd risico?

Handmatige beoordeling van aanvragen en van voorlopige toekenningen

13. Hoeveel van de (op grond van nationaliteit/migratieachtergrond) uitgeworpen gevallen (zie antwoord op vraag 8.) heeft Toeslagen handmatig gecontroleerd op rechtmatigheid?
14. In hoeveel gevallen heeft de handmatige beoordeling direct geleid tot een afwijzing of toekenning?
15. In hoeveel gevallen heeft Toeslagen bij de aanvrager/toeslaggerechtigde nadere gegevens/bewijsstukken opgevraagd? In hoeveel van deze gevallen heeft Toeslagen de aanvraag uiteindelijk afgewezen respectievelijk (voorlopig) toegekend?
16. Welke instructies en richtlijnen geeft Toeslagen aan haar medewerkers die de handmatige beoordeling uitvoeren? Als deze zijn vastgelegd in documenten kunt u volstaan met de toezending van deze stukken. Graag ontvangen wij de instructies en richtlijnen die van kracht waren in de periode van 1 juli t/m 31 december 2017.

Daarnaast vraag ik u om alle informatie en documenten aan mij te verstrekken die relevant (kunnen) zijn voor dit onderzoek.

Uw schriftelijke reactie op dit informatieverzoek ontvangen wij graag binnen vier weken.

Vertrouwelijke informatie

Ik verzoek u om mijn medewerkers inzage te verlenen in en informatie te verstrekken over het risico-classificatiemodel en de werkwijze van Toeslagen inzake de controle op rechtmatigheid. Ook zullen zij mogelijk willen spreken met medewerkers die direct betrokken zijn bij het formuleren en toepassen van beslisregels en met medewerkers die de handmatige controles uitvoeren.

Ons nummer

201733177

4

Wij zullen zorgvuldig omgaan met door u verstrekte vertrouwelijke informatie. Indien relevant en noodzakelijk zullen wij deze informatie wel in het rapport opnemen maar in zodanige bewoordingen weergeven dat het vertrouwelijk karakter ervan niet wordt geschonden.

Contact

Hebt u over deze brief nog vragen of opmerkingen, dan kunt u contact opnemen met . U kunt hem op ma t/m do bereiken via telefoonnummer (070)

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen